

Sygn. akt II C 107/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

Przewodniczący SSO Adam Kmiecik

Protokolant Sylwia Nowakowska – Birke

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2014 roku w Łodzi

sprawy z powództwa K. A.

przeciwko (...) – Serwis spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi II Wydział Cywilny z dnia 3 kwietnia 2003 roku, wydany w sprawie sygn. akt II C 536/02 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi I Wydział Cywilny z dnia 4 grudnia 2003 roku w sprawie sygn. akt I ACa 699/03, zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi II Wydział Cywilny z dnia 14 czerwca 2006 roku sygn. akt II Co 20/06 – w części, to jest w zakresie odsetek ustawowych za okres od dnia 4 czerwca 2002 roku do dnia 12 grudnia 2010 roku w stosunku do K. A.;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi.

Sygnatura akt IIC 107/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 24 stycznia 2014 roku, skierowanym przeciwko (...) – Serwis Spółce z o.o. w Ł., powód K. A. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 3 kwietnia 2003 roku wydanego w sprawie o sygn. akt II C 536/02 oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2003 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I ACa 699/03, zaopatrzonych w klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 14 czerwca 2006 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt II Co 20/06 – w części, to jest w zakresie zasądzonych w punkcie 1 wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi odsetek ustawowych za okres od dnia 1 czerwca 2002 roku do dnia 12 grudnia 2010 roku. Jednocześnie strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że już po powstaniu tytułu wykonawczego doszło w części do przedawnienia roszczenia nim stwierdzonego, co skutkuje wygaśnięciem zobowiązania w tym zakresie. /pозew k. 2-8/

W odpowiedzi na pozew z dnia 17 kwietnia 2014 r. pozwana (...) – Serwis Spółka z o.o. w Ł. wniosła o oddalenie powództwa w części, tj. w zakresie żądania pozbawienia wykonalności przedmiotowego tytułu wykonawczego, co do kwoty odsetek ustawowych za okres od dnia 1 czerwca 2002 r. do 13 marca 2003 r., które wynoszą 9.246 zł, uznając powództwo w pozostałym zakresie, tj. co do żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego co do kwoty odsetek ustawowych za okres od dnia 14 marca 2003 r. do 10 grudnia 2010 r., które wynoszą 69.018 zł, a nadto wniosła o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm

przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana spółka wskazała, iż wbrew twierdzeniom powoda, nie wносиła o egzekucję odsetek ustawowych wyliczonych od należności głównej od dnia 1 czerwca 2002 roku, a jedynie od dnia 14 marca 2003 roku. Żądanie pozwanej, co do odsetek ustawowych, określał załączony do pozwu wniosek egzekucyjny. Odsetki za okres od dnia 1 czerwca 2002 roku do dnia 13 marca 2003 roku wynoszą 9.246 zł. W tym zakresie powództwo jest bezzasadne i winno być oddalone. Co do pozostałej części pozwana powództwo uznała. / odpowiedź na pozew k. 42-42 odw./

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2003 r. w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Przedsiębiorstwo Państwowe w Ł. przeciwko: K. A., E. A., J. J. o zapłatę (sygn. akt II C 536/02) Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził solidarnie od pozwanych: K. A., E. A., J. J. na rzecz powoda Przedsiębiorstwa (...) Przedsiębiorstwo Państwowe w Ł. kwotę 74.601,12 zł z ustawowymi odsetkami biegnącymi dla pozwanego K. A. od dnia 1 czerwca 2002 r. do dnia zapłaty, dla pozwanej E. A. od dnia 4 czerwca 2002 r. do dnia zapłaty, dla pozwanego J. J. od dnia 14 marca 2003 r. do dnia zapłaty, a nadto zasądził solidarnie od pozwanych: K. A., E. A., J. J. na rzecz powoda Przedsiębiorstwa (...) Przedsiębiorstwo Państwowe w Ł. kwotę 17.285,10 zł, oddalając powództwo w pozostałej części. Orzekając o kosztach Sąd zasądził solidarnie od pozwanych: K. A., E. A., J. J. na rzecz powoda Przedsiębiorstwa (...) Przedsiębiorstwo Państwowe w Ł. kwotę 18.173,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. /kserokopia wyroku k. 16-16 odw./

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2003 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I ACa 699/03 apelacja pozwanych od wyroku Sądu I instancji została oddalona. /kserokopia wyroku k. 16 odw.-17/

Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie o sygnaturze akt II Co 20/06 Sąd Okręgowy nadał klauzulę wykonalności wskazanym orzeczeniom. /kserokopia postanowienia k. 18-18 odw./

(...) – Serwis Spółka z o.o. w Ł. zawarła w dniu 31 sierpnia 2004 r. umowę cesji wierzytelności z Przedsiębiorstwem (...) Przedsiębiorstwa Państwowego w Ł., stając się tym samym wierzycielem K. A.. /bezsporne/

W dniu 12 grudnia 2013 roku pozwana (...) – Serwis Spółka z o.o. w Ł. złożyła Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi B. G. (1) wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko powodowi oraz E. A. i J. J.. Do wniosku zostały załączone: tytuł wykonawczy - wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi II Wydział Cywilny z dnia 3 kwietnia 2003 roku wydany w sprawie o sygn. akt II C 536/02 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi I Wydział Cywilny z dnia 4 grudnia 2003 roku wydany w sprawie o sygn. akt I ACa 699/03, zaopatrzone w klauzulę wykonalności na rzecz tego wierzyciela postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi II Wydział Cywilny z dnia 14 czerwca 2006 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt II Co 20/06. /kserokopia wniosku wraz z wykazem załączników k. 15-15 odw./

We wniosku (...) – Serwis Spółka z o.o. w Ł. wskazała, że przedmiotem egzekucji ma być kwota 72.281,49 zł wymieniona w punkcie 1 wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi w sprawie II C 536/02 z ustawowymi odsetkami od dnia 14 marca 2003 roku do dnia 1 grudnia 2013 roku /kserokopia wniosku k. 15-15 odw./

W stosunku do powoda K. A. na podstawie tego samego tytułu wykonawczego toczyło się postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi -obecnie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi A. P. o sygn. akt II KM 136/04. Postępowanie zostało umorzone w dniu 20 marca 2008 roku. /bezsporne/

Pomiędzy datą umorzenia postępowania w sprawie II KM 136/04, to jest pomiędzy dniem 20 marca 2008 roku a dniem 12 grudnia 2013 roku, kiedy pozwana doprowadziła do wszczęcia egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego B. G. (1), upłynęło ponad 5 lat. W tym czasie z wniosku pozwanej spółki w stosunku do powódki nie toczyło się żadne inne postępowanie egzekucyjne. /bezsporne/

(...) – Serwis Spółka z o.o. w Ł. w dniu 17 kwietnia 2014r. złożyła do komornika sądowego B. G. (2) wniosek o umorzenie egzekucji w zakresie spornej należności odsetkowej za okres od dnia 14 marca 2003 r. do dnia 12 grudnia 2010 r. w kwocie 69.018zł. /pismo k. 47/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów urzędowych. Spór między stronami sprowadzał się do oceny prawnej niespornych okoliczności wynikających z tych dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył , co następuje:

Powództwo okazało się zasadne.

Niniejsze powództwo opozycyjne oparte jest o przepis z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., jako że już po powstaniu tytułu wykonawczego doszło w części do przedawnienia roszczenia nim stwierdzonego, co skutkuje wygaśnięciem zobowiązania w tym zakresie.

Powództwo opozycyjne (art. 840 k.p.c.) jest środkiem służącym do merytorycznej obrony dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym. W judykaturze zwraca się jednak uwagę, że „istotą powództwa opozycyjnego z art. 840 k.p.c. jest wykazanie, że sam tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Powództwo opozycyjne nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Jego celem jest pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, nie zaś podważenie treści orzeczenia sądowego, które zaopatrzono w klauzulę wykonalności. Innymi słowy, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części, jeżeli przeczy zdarzeniom na których oparto wydanie klauzuli wykonalności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 r., II CSK 760/11, LEX nr 1215616), a ponadto „w trybie powództwa przeciwegzekucyjnego nie można badać słuszności wyroku sądowego, na podstawie którego toczy się przeciwko stronie egzekucja” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 2 listopada 2011 r., I ACa 843/11, LEX nr 1133348). Znajduje to także wyraz w przesłankach powództwa opozycyjnego.

Dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Na gruncie sprawy niniejszej, tytułem wykonawczym, o którego pozbawienie wykonalności wniósł powód jest wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 3 kwietnia 2003 roku wydany w sprawie o sygn. akt II C 536/02 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2003 roku wydany w sprawie o sygn. akt I ACa 699/03, zaopatrzone w klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 14 czerwca 2006 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt II Co 20/06 – w części, to jest w zakresie zasądzonych w punkcie 1 wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi odsetek ustawowych za okres od dnia 1 czerwca 2002 roku do dnia 12 grudnia 2010 roku w stosunku do K. A..

Zgodnie z art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone między innymi prawomocnym orzeczeniem sądu, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy, jeżeli stwierdzone w ten

sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Odsetki za opóźnienie zasądzone w punkcie pierwszym wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi ze sprawy II C 536/02 niewątpliwie należą do świadczeń okresowych, czyli takich, które polegają na periodycznym dawaniu uprawnionemu w czasie trwania określonego stosunku prawnego pieniędzy lub rzeczy oznaczonych co do gatunku, których ogólna ilość nie jest z góry oznaczona.

Odsetki zasądzone w powołanym wyżej wyroku to odsetki za opóźnienie, wynikające z art. 481 § 1 k.c. Roszczenie o te odsetki staje się wymagalne osobno w każdym dniu opóźnienia i w związku z tym przedawnia się osobno za każdy dzień.

Należy podkreślić, że odsetki za opóźnienie mają charakter świadczenia okresowego, które jak podnosi się w piśmiennictwie i judykaturze (uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 26 stycznia 2005 r., III CZP 42/2004 r., OSNC 2005, nr 9, poz. 149) charakteryzuje zależność rozmiaru należności od upływu czasu oraz układanie się świadczeń w szereg kolejno po sobie wymagalnych świadczeń, przy czym mają one występować w równych odstępach czasu. Pogląd o okresowym charakterze odsetek za opóźnienie wywodzony był początkowo przez Sąd Najwyższy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 1976 r., OSNCP 1977, nr 4, poz. 78, poz. 33) z treści 360 k.c., który jednakże nie dotyczy odsetek ustawowych, a więc odsetek za opóźnienie lecz odsetek umownych tzw. zwykłych, należnych za korzystanie z cudzego kapitału. Odstępując od tej argumentacji w późniejszym orzecznictwie przyjęto, że okresowy charakter odsetek za opóźnienie przejawia się w tym, że z każdym dniem opóźnienia powstaje wobec dłużnika odrębne roszczenie o odsetki, które jest także od tego dnia wymagalne i od tego dnia zaczyna się przedawniać (m.in. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 1991 r., III CZP 21/91, OSNC 1991, nr 10-12, poz. 121, z dnia 9 listopada 1994 r., M. Prawn. 1995, nr 3, s.83, uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 26 stycznia 2005 r., OSNC 2005, nr 9, poz. 149).

Sąd Najwyższy wskazał, że zgodnie z ogólną zasadą, którą wyraża art. 118 k.c., termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe wynosi trzy lata. Według tej reguły, niezależnie od charakteru długu głównego, ulega przedawnieniu roszczenie o odsetki za opóźnienie. Przepisem szczególnym w stosunku do art. 118 k.c. jest art. 125 § 1 k.c. przewidujący dla roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu, bez względu na ich charakter, dziesięcioletni termin przedawnienia, z wyłączeniem jednak (zdanie drugie) roszczeń obejmujących świadczenia okresowe należne w przyszłości, które ulegają przedawnieniu trzyletniemu. W tym stanie rzeczy uzasadnione jest stanowisko, że określony w art. 125 § 1 k.c. dziesięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w dacie uprawomocnienia się wyroku. Trzyletniemu przedawnieniu ulegają natomiast stwierdzone wyrokiem roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 15 stycznia 2014 r. I CSK 197/13).

Postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie niniejszej pozwala na sformułowanie wniosku, że roszczenie odsetkowe za okres od dnia 1 czerwca 2002 roku do dnia 12 grudnia 2010 roku w stosunku do K. A. uległo przedawnieniu, co powoduje uznanie zasadności żądania pozwu w całości, bowiem nawet niewegzekwowanie świadczenia przez pozwanego za okres od 1 czerwca 2002 r. do 13 marca 2003 r. nie powoduje utraty przez tytuł wykonawczy wykonalności w tej części, nie powoduje utraty możliwości skorzystania w przyszłości przez wierzyciela z egzekucji, tym bardziej, że pozwany jest cały czas w posiadaniu tego tytułu. Umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek pozwanego za okres od dnia 14 marca 2003r. do dnia 12 grudnia 2010 r., co do kwoty 69.018zł nie zmienia osądu tej sytuacji prawnej. Konieczne jest zatem wydanie przez Sąd wyroku uwzględniającego powództwo za cały okres przedawniony, co do odsetek ustawowych zgodnie z żądaniem pozwu. Powód, by uzyskać ochronę prawną musiał wytoczyć powództwo i uzyskać wyrok sądowy, zatem nawet przyznanie przez pozwanego zasadności żądania powoda w określonej części nie zmienia oceny, że musiał on ponieść koszty założenia sprawy- opłaty od pozwu, w tym również koszty zastępstwa procesowego.

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd zastosował art. 102 k.p.c., a nie art. 101 k.p.c., o co wnosił pozwany.

Zgodnie z art. 101 k.p.c. zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu.

Przepis ten stanowi wyjątek od przewidzianej w art. 98 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik sporu. Normuje on bowiem zwrot kosztów procesu według zasady zawinienia. W sytuacji objętej hipotezą tego przepisu, pozwany jako przegrywający nie tylko nie będzie obciążony kosztami przeciwnika, ale otrzyma zwrot poniesionych przez siebie kosztów. Zastosowanie tego przepisu jest uzależnione od kumulatywnego spełnienia obu wymienionych przesłanek.

Pozwany nie daje powodu do wytoczenia sprawy, jeżeli postępowanie jego i postawa wobec roszczenia strony powodowej ocenione zgodnie z doświadczeniem życiowym usprawiedliwiają wniosek, że strona powodowa uzyskałaby zaspokojenie roszczenia bez wytoczenia powództwa (por. orz. SN z 13.4.1961 r., IV CZ 23/61, OSNC 1962, Nr 3, poz. 100).

Należy także podnieść, że okoliczność, iż poszkodowany przed wytoczeniem powództwa nie zwrócił się do osoby odpowiedzialnej za szkodę o dobrowolne zaspokojenie roszczenia odszkodowawczego, nie może uzasadniać zasądzenia od niego na rzecz pozwanego kosztów procesu na mocy art. 101 k.p.c. jeżeli pozwany przy pierwszej czynności procesowej uznał powództwo tylko częściowo, kwestionując niektóre przesłanki odpowiedzialności i wysokość poszczególnych roszczeń (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 22 stycznia 1979 r. II CZ 150/78, Legalis).

Uznanie powództwa czyni zadość wymaganiom art. 101 k.p.c., jeżeli daje realną podstawę do przyjęcia, że pozwany może i zamierza niezwłocznie zaspokoić pretensje powoda. Zastosowanie przepisu art. 101 k.p.c. nie wymaga osobnego wniosku pozwanego. Zwrot kosztów należy się pozwanemu, który nie dał powodu do wytoczenia sprawy, również wtedy, gdy przy pierwszej czynności procesowej uznał powództwo tylko w części, jeżeli ta właśnie część została przez sąd uwzględniona.

Pierwszą czynnością będzie odpowiedź na pozew bądź oświadczenie złożone na pierwszym posiedzeniu sądowym. W razie zmiany powództwa lub gdy roszczenie stanie się wymagalne w toku sporu, pierwszą czynność należy liczyć od momentu tych zdarzeń.

Pozwany nie daje powodu do wytoczenia sprawy, jeżeli nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu prawa materialnego, nie wiedział o pretensji powoda, a z okoliczności wynika, że gdyby był wezwany do zaspokojenia roszczeń, to by je zaspokoił. Nie może być uważany za takiego pozwanego, który nie zaspokoił pretensji mimo wezwania, a zapłacił dopiero po wytoczeniu sprawy.

Przepis art. 101 k.p.c. nie ma zastosowania w wypadkach tzw. orzeczeń koniecznych, tj. w sprawach, w których osiągnięcie zamierzonego skutku prawnego nie może nastąpić w inny sposób, jak tylko przez wytoczenie powództwa. Tak się ma rzecz w sprawach o rozwód, o ustalenie lub zaprzeczenie ojcostwa, do czego może dojść wyłącznie w drodze powództwa wniesionego przez osoby do tego legitymowane (por. post. SN z 15.12.1965 r., II CZ 110/65, OSPiKA 1966, Nr 7, poz. 177).

W takim wypadku uznanie żądania pozwu przez stronę pozwaną nie ma znaczenia prawnego i nie może doprowadzić do zastosowania art. 101 k.p.c. tj. do zasądzenia kosztów procesu od strony powodowej na rzecz strony pozwanej (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 18 grudnia 1965 r. II CZ 110/65, Legalis).

W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1974r. (I CZ 99/74, Legalis) wyjaśniono, że przepis art. 101 k.p.c. nie ma zastosowania w sprawach dotyczących stosunku prawnego - który może być ukształtowany tylko wyrokiem, choćby zamiary stron były całkowicie zgodne (np. zaprzeczenie ojcostwa). W takiej sytuacji, należy stosować przez analogię przepis art. 104 k.p.c., który przewiduje wzajemne zniesienie kosztów procesu.

Na inną alternatywę wskazał słusznie J. Mokry w głosie do wyroku SN z 1 października 1968 r. (I PR 316/68, OSNCP 1969, Nr 6, poz. 114)- (głosa zamieszczona w PiP 1970, Nr 3-4, s. 613), gdzie stwierdził, że niekiedy w takich sprawach z

powództwo o ukształtowanie nasuwać się będzie możliwość skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednak, że dokonywana w oparciu o ten przepis ocena, czy w danej sprawie istnieje wypadek szczególnie uzasadniony, stanowi przejaw dyskrecjonalnej władzy sądu orzekającego i może zostać zakwestionowana jedynie w przypadku rażącego naruszenia tego przepisu (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2012 r. IV CZ 120/12; z dnia 12 października 2012 r., IV CZ 69/12 oraz z dnia 5 października 2012 r., IV CZ 63/12 -Legalis).

Jeśli zachodzą okoliczności stanowiące podstawę powództwa opozycyjnego, o którym mowa w art. 840 k.p.c., sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji, daje dłużnikowi powód do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c. Jeśli więc w takiej sytuacji powództwo zostaje wytoczone przez dłużnika i w toku procesu wierzyciel wydaje dłużnikowi sporny tytuł wykonawczy, to dłużnik zasadnie może domagać się zasądzenia zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 k.p.c., podnosząc, że zaspokojenie roszczenia nastąpiło na skutek wytoczenia powództwa. W uzasadnieniu postanowienia z 6 grudnia 2012 r., wydanego w sprawie IV CZ 121/12, (Legalis) Sąd Najwyższy podniósł, między innymi, że „ewentualne uznanie powództwa mogłoby zostać wzięte pod uwagę przy ocenie przesłanek odstąpienia od obciążania pozwanego kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c. Takie stwierdzenie nie budzi zaś wątpliwości, bowiem stosując art. 102 k.p.c. sąd władny jest wziąć pod uwagę wszelkie związane ze sprawą okoliczności, zarówno zaistniałe w procesie jak i poza nim. Jeśli zachodzą okoliczności stanowiące podstawę powództwa opozycyjnego, o którym mowa w art. 840 k.p.c., sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji, daje dłużnikowi powód do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c. Jeśli więc w takiej sytuacji powództwo zostaje wytoczone przez dłużnika i w toku procesu wierzyciel wydaje dłużnikowi sporny tytuł wykonawczy, to dłużnik zasadnie może domagać się zasądzenia zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 k.p.c., podnosząc, że zaspokojenie roszczenia nastąpiło na skutek wytoczenia powództwa. Z tego względu dołączenie przez pozwanego spornego tytułu wykonawczego do pisma procesowego z dnia 3 kwietnia 2012 r. wraz z wnioskiem, aby Sąd Apelacyjny dokonał bezwarunkowego zwrotu tego tytułu powodowi, w połączeniu z oświadczeniem pełnomocnika procesowego powodów, złożonym na rozprawie apelacyjnej w dniu 4 kwietnia 2012 r. o przyjęciu bezwarunkowego zwrotu tego tytułu), nie mogły spowodować innego rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego, wszczętego z apelacji pozwanego, niż zawarte w zaskarżonym postanowieniu, niezależnie od tego, że zwrot tytułu wykonawczego stanowi czynność materialnoprawną dokonywaną pomiędzy stronami, nawet w obecności sądu, a nie czynność procesową, dokonywaną za pośrednictwem sądu”.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekający w niniejszej sprawie zastosował art. 102 k.p.c. do określenia zasad ponoszenia kosztów procesu i zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600zł oraz opłatę od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Powód był zwolniony od kosztów sądowych, w tym także od opłaty od pozwu w kwocie 3.914 zł. W tej części Sąd nie obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Łodzi opłaty od pozwu, mając na uwadze charakter powództwa i szczególne okoliczności sprawy, a więc uznanie żądania w znacznej części, cofnięcie wniosku o egzekucję odsetek ustawowych za okres od dnia 14 marca 2003 r. do dnia 12 grudnia 2010r. w kwocie 69.018zł, co spowodowało w tym zakresie umorzenie postępowania egzekucyjnego. Postawa procesowa pozwanego w toku procesu pozwoliła również na rozstrzygnięcie sprawy na jednym posiedzeniu.